

College voor Toetsen en Examens

ZORG EN WELZIJN

SYLLABUS CENTRAAL EXAMEN
2027

Versie 1, december 2024

CONCEPT

© 2024 College voor Toetsen en Examens, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Alles uit deze uitgave mag mits voorzien van een bronvermelding en zonder enige wijziging worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier zonder voorafgaande toestemming van het College. Het hergebruik van eventueel auteursrechtelijk beschermd werk van derden in dit werk is niet nader geregeld door het CvTE.

INHOUD

VOORWOORD

FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

KERN 5

A. ALGEMENE KENNIS EN VAARDIGHEDEN	5
B. PROFESSIONELE KENNIS EN VAARDIGHEDEN	5
C. LOOPBAANORIËNTATIE EN -ONTWIKKELING	6

MODULEN ZORG EN WELZIJN 7

1 PROFIELMODULE MENS EN GEZONDHEID 8

P/ZW/1.1INFORMATIE GEVEN OVER EEN GEZONDE LEEFSTIJL	8
P/ZW/1.2EEN GEZONDE MAALTIJD SAMENSTELLEN, BEREIDEN EN OPDIENEN	10
P/ZW/1.3 ONDERSTEUNEN BIJ EEN VERANTWOORD VOEDINGS- EN BEWEGINGSPATROON EN DAGRITME	14

2 PROFIELMODULE MENS EN OMGEVING 18

P/ZW/2.1SCHOONMAAK- EN ONDERHOUDSWERKZAAMHEDEN UITVOEREN	18
P/ZW/2.2TEXTIEL VERZORGEN	20
P/ZW/2.3BALIEWERKZAAMHEDEN VERRICHTEN	21
P/ZW/2.4INFORMATIE GEVEN OVER AANPASSINGEN EN HULPMIDDELEN IN EN RONDOM HET GEBOUW DIE TOEGANKELIJKHEID EN VEILIGHEID BEVORDEREN	23

3 PROFIELMODULE MENS EN ACTIVITEIT 26

P/ZW/3.1 EEN EENVOUDIGE ACTIVITEIT VOOR EEN INDIVIDU EN GROEP VOORBEREIDEN	26
P/ZW/3.2EEN EENVOUDIGE ACTIVITEIT MET EEN INDIVIDU EN GROEP UITVOEREN	28
P/ZW/3.3EEN EENVOUDIGE ACTIVITEIT MET EEN INDIVIDU EN GROEP AFSLUITEN	29

4 PROFIELMODULE MENS EN ZORG 31

P/ZW/4.1ONDERSTEUNEN BIJ EENVOUDIGE VERZORGENDE ACTIVITEITEN	31
P/ZW/4.2ONDERSTEUNEN BIJ HET BEWEGEN EN VERPLAATSEN	34
P/ZW/4.3EENVOUDIGE EHBO-TECHNIEKEN TOEPASSEN	36
P/ZW/4.4ONDERSTEUNEN BIJ VAAK VOORKOMENDE ZIEKTEVERSCHEIJNSELEN	37
P/ZW/4.5TOEPASSINGEN VAN ICT EN TECHNOLOGIE IN DE HULPVERLENING BENOEMEN, ADVISEREN EN GEBRUIKEN	40

BIJLAGE: INVENTARISATIE ICT BIJ Z&W	42
TEKSTVERWERKINGSPROGRAMMA	42
PRESENTATIEPROGRAMMA	43

1 INLEIDING

In opdracht van het CvTE heeft de syllabuscommissie Zorg en Welzijn in september 2024 de werkzaamheden gestart voor de actualisering van de syllabus. De huidige conceptsyllabus is een tussentijds resultaat van deze actualisatie, met als doel het veld te raadplegen over de aangebrachte wijzigingen ten opzichte van de syllabus 2025.

Wijzigingen zijn gemarkeerd met kleuren: **toevoegingen zijn in geel** weergegeven, terwijl ~~verwijderingen doorgestreept~~ zijn.

Deze conceptsyllabus is beschikbaar op de website van het CvTE gedurende de periode van de veldraadpleging, die loopt van 19 december '24 tot en met 15 januari '25. Na deze periode zal de syllabuscommissie de ontvangen adviezen analyseren, evalueren en eventueel verwerken in de volgende fase. Op 1 mei 2025 zal de commissie de definitieve 'conceptversie' aanleveren ter goedkeuring door het College, vergezeld van een verantwoordingsdocument waarin de gemaakte keuzes worden toegelicht.

Sommige voorgestelde wijzigingen in de syllabus hebben ook invloed op de eindtermen zoals deze in het examenprogramma zijn opgenomen. Deze aanpassingen worden afgestemd met SLO en zullen ook in het examenprogramma worden verwerkt.

De voorlopige planning is dat er voor het eerst volgens de nieuwe syllabus geëxamineerd wordt in 2027. De definitieve invoeringsdatum wordt later bekendgemaakt.

Als je deze conceptsyllabus bekijkt in het kader van de veldraadpleging, bedankt de syllabuscommissie je voor je tijd en inspanning. We kijken uit naar je feedback.

CONCEPT

Het Profielvak Zorg en Welzijn bestaat uit een kern en vier modules

KERN

Een kandidaat kan gebruik maken van de in de kern genoemde kennis en vaardigheden in een (gesimuleerde) uitvoerende beroepssituatie of een daarop voorbereidende scholing. De kennis en vaardigheden zijn gerangschikt in algemene kennis en vaardigheden en professionele vaardigheden. Kennis en vaardigheden worden samen met persoonlijke eigenschappen ook wel aangeduid als beroepscompetenties. De kern omvat ook kennis en vaardigheden rond loopbaanoriëntatie en –ontwikkeling.

A. ALGEMENE KENNIS EN VAARDIGHEDEN

- A1. de Nederlandse taal in opleidings- en beroepssituaties gebruiken;
- A2. een informatiebehoefte signaleren en onderzoeken en op basis hiervan relevante informatie zoeken, beoordelen, verwerken en gebruiken;
- A3. mediawijs handelen: kritisch en bewust omgaan met (digitale) media;
- A4. bewust omgaan met opslag en gebruik van gegevens en daarbij rekening houden met privacy en digitale veiligheid;
- A5. het belang beschrijven en voorbeelden noemen van technologische en innovatieve ontwikkelingen in de beroepscontext;
- A6. voor opleiding en beroep relevante berekeningen uitvoeren;
- A7. plannen en organiseren in een beroeps(opleiding) gerelateerde situatie;
- A8. op systematische en doelgerichte wijze werkzaamheden uitvoeren op basis van een planning met de inzet van vakdeskundigheid en met aandacht voor een zo hoog mogelijke kwaliteit;
- A9. mondeling en schriftelijk rapporteren over de uitgevoerde werkzaamheden; onder meer over de planning, voorbereiding, proces en product;
- A10. reflecteren op de eigen werkwijze en op de kwaliteit van het eigen werk;
- A11. samenwerken en overleggen bij het uitvoeren van werkzaamheden;
- A12. werkzaamheden volgens de voorschriften en op een veilige wijze uitvoeren;
- A13. economisch bewust en duurzaam omgaan met materialen en middelen;
- A14. professionele (technologische) hulpmiddelen gebruiken en hun werking uitleggen;
- A15. hygiënisch werken;
- A16. milieubewust handelen;
- A17. zich aan- en inpassen in een bedrijfscultuur;
- A18. voldoen aan de algemene gedrags- en houdingseisen die gesteld worden aan werknemers in de branche;
- A19. in een (gesimuleerde) beroepssituatie en stage in een bedrijf omgaan met verschillen op basis van culturele gebondenheid en geslacht.

B. PROFESSIONELE KENNIS EN VAARDIGHEDEN

De kern van de vmbo-sector Zorg en Welzijn bestaat uit drie te onderscheiden maar niet te scheiden aspecten:

- persoonlijk functioneren;
- werken met en voor de klant;
- werken in de beroepsomgeving.

Met 'de klant' wordt bedoeld: de cliënt, gebruiker, zorgvrager, hulpvrager.

Persoonlijk functioneren

De kandidaat kan:

- B1.a het begrip puberteit omschrijven en de kenmerken benoemen (fysiek, psychisch en sociaal);
- B1.b een relatie leggen tussen het eigen functioneren en welbevinden en eigen levensfase (reflecteren);
- B2.a het begrip leefstijl omschrijven en kenmerken benoemen van een gezonde en ongezonde leefstijl;
- B2.b de eigen leefstijl omschrijven en aangeven welke keuzes hij/zij zelf maakt (reflecteren);
- B3. het eigen gedragspatroon in relatie tot de klanten in verschillende contexten herkennen, benoemen en erop reflecteren;

- B4. de eigen ervaring met het werk in de verschillende werkvelden van de sector benoemen en aangeven waarom hij/zij zich daar wel of niet thuis bij voelt;
- B5. de eigen mogelijkheden en beperkingen met betrekking tot het werken in de verschillende werkvelden weergeven en aangeven hoe en waarin hij zich wil ontwikkelen;
- B6. ICT-vaardigheden toepassen, met name: tekstverwerkingsprogramma en presentatieprogramma.

Werken met en voor de ander

De kandidaat kan:

- B7. een contact aangaan en onderhouden met de klant en zich daarbij respectvol, empathisch, vriendelijk en belangstellend opstellen;
- B8. in contacten met klanten opmerkzaam zijn op aspecten van gezondheid en welzijn (waarnemen, observeren, signaleren) en het handelen daarop afstemmen;
- B9. behoeften en wensen van klanten signaleren en hierover in gesprek gaan; globaal de kenmerken van verschillende levensfasen herkennen en beschrijven (fysieke, psychische en sociale aspecten);
- B10. cultuurverschillen herkennen en benoemen, en aangeven wanneer interculturaliteit een rol speelt in situaties;
- B12. in contacten met klanten rekening houden met verschillen in levensfase, cultuur, individuele mogelijkheden;
- B13. werken volgens beroepsethiek;
- B14. bij contacten met klanten verschillende gespreksdoelen onderscheiden (zoals informeren, motiveren, stimuleren, instrueren) en gesprekken voeren met een duidelijke opbouw (introductie, hoofdonderwerp, afronding).

Werken in de beroepsomgeving

De kandidaat kan:

- B15. het specifieke karakter en nieuwe trends en ontwikkelingen herkennen en benoemen van de werkvelden Gezondheidszorg, Welzijn, Facilitaire Dienstverlening, Sport & Bewegen en Uiterlijke Verzorging;
- B16. zich binnen ieder afzonderlijk werkveld passend en representatief gedragen;
- B17. ontwikkelingen op het gebied van ondernemerschap in de werkvelden herkennen en benoemen;

C. Loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling

De kandidaat is in staat zijn eigen loopbaanontwikkeling vorm te geven. Hij doet dat met een oriëntatie op een toekomstige opleiding en (loop)baan door middel van reflectie op het eigen handelen en reflectie op ervaringen.

C1. De kandidaat heeft de vaardigheid de eigen loopbaan vorm te geven door op systematische wijze om te gaan met 'loopbaancompetenties':

- 1 kwaliteitenreflectie (wat kan ik het best en hoe weet ik dat?)
- 2 motievenreflectie (waar ga en sta ik voor en waarom dan?)
- 3 werkexploratie (waar ben ik het meest op mijn plek en waarom daar?)
- 4 loopbaansturing (hoe bereik ik mijn doel en waarom zo?)
- 5 netwerken (wie kan mij helpen mijn doel te bereiken en waarom die mensen?)

C2. De kandidaat maakt zijn eigen loopbaanontwikkeling inzichtelijk voor zichzelf en voor anderen door middel van een 'loopbaandossier'.

In een loopbaandossier is opgenomen welke activiteiten zijn uitgevoerd die hebben bijgedragen tot het ontwikkelen van de 'loopbaancompetenties'. In het loopbaandossier wordt beschreven bij een aantal uitgevoerde activiteiten:

- I. de beoogde doelen;
- II. de resultaten;
- III. de evaluatie en een conclusie;
- IV. welke vervolgvactiteiten gepland zijn op basis van de opgedane ervaringen en de daarbij horende conclusies.

MODULEN ZORG EN WELZIJN

Kenmerkend voor de beroepen in Zorg en Welzijn (Z&W) is het werken met en voor mensen gericht op fysiek, psychisch en sociaal welbevinden, waarbij de beroepsbeoefenaar zelf het belangrijkste instrument is. In iedere beroepssituatie dient rekening gehouden te worden met de individuele wensen en behoeften (cultuur, levensfase, mogelijkheden) van de klant en met de omgeving waarin de ondersteuning geboden wordt.

Deze elementen karakteriseren de werkzaamheden in de sector en zijn daarmee een wezenlijk onderdeel van elke module.

In het CE kunnen de volgende eindtermen uit de kern worden getoetst.

profiel Mensen	algemene kennis en vaardigheden (a)	professionele kennis en vaardigheden (b)
gezondheid	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16	1a, 1b, 2a, 2b, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16
omgeving	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16	1a, 1b, 2a, 2b, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16
activiteit	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16	1a, 1b, 2a, 2b, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16
zorg	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16	1a, 1b, 2a, 2b, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Eindtermen uit de kern die gekoppeld zijn aan	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,	1a, 1b, 2a, 2b, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11,
Dit zijn eindtermen uit de kern die aansluiten bij C: Loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling	17, 18, 19	4, 5, 15, 17

NB: C1 en C2 komen niet in de opsomming voor.
 Reden: loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling wordt niet in het CE getoetst

1 PROFIELMODULE MENS EN GEZONDHEID

Taak:

- Ondersteunen bij keuzes voor een gezonde leefstijl

Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.

P/ZW/1.1 INFORMATIE GEVEN OVER EEN GEZONDE LEEFSTIJL

De kandidaat kan	BB	KB
1 uitleggen welke aspecten van invloed zijn op fysieke, psychische en sociale gezondheid	x	x
2 een verband leggen tussen leefstijl, voedingspatroon, hygiëne, bewegen en gezondheid	x	x
3 informatie zoeken en geven over het gebruik van genotmiddelen	x	x
4 de invloed van media op leefstijl beschrijven en herkennen	x	x

UITWERKING P/ZW/1.1

P/ZW/1.1.1 uitleggen welke aspecten van invloed zijn op fysieke, psychische en sociale gezondheid

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 factoren benoemen die fysieke, psychische en sociale gezondheid bevorderen of belemmeren, zoals: (sociale) media, cultuur, erfelijkheid, (sociale) omgeving en sociale druk, bewegen, hygiëne, welzijn	x	x	
2 kenmerken en invloeden van een verantwoord voedingsgedrag voedingspatroon benoemen in relatie tot leeftijd, leefstijl en gezondheid, zoals het gebruik van light producten, energiedranken, biologische producten, bewerkt voedsel, voedingssupplementen, fastfood, maaltijdbezorging/ ,Maaltijdpakketten/ maaltijdboxen	x	x	
3 de wederzijdse beïnvloeding en samenhang van gezondheid en welvaart begrijpen en toelichten, zoals inspanning en ontspanning, stress, welzijn, leefmilieu, welvaartsziekten (diabetes type 2, hart- en vaatziekten, obesitas), leefstijl (bewegen, soa, BMI, voedingsgewoonte, hygiëne)	x	x	
de wederzijdse beïnvloeding en samenhang van gezondheid en welvaart benoemen en uitleggen, zoals: inspanning en ontspanning, stress, welvaartsziekten, welzijn, leefmilieu, welvaartsziekten (diabetes type 2, hart- en vaatziekten, obesitas), leefstijl (bewegen, soa, BMI, voedingsgewoonte, hygiëne)		*	

P/ZW/1.1.2 een verband leggen tussen leefstijl, voedingspatroon, hygiëne, bewegen en gezondheid

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 kenmerken en invloeden van een verantwoord voedingsgedrag omschrijven in relatie tot leeftijd, leefstijl en gezondheid, zoals: de invloed van het gebruik van licht producten, energiedranken, biologische producten, voedingssupplementen, bewerkt voedsel, voedingssupplementen, fastfood, maaltijdbezorging, maaltijdpakketten/ maaltijdboxen op de client	x	x	
2 het begrip welvaartsziekten toelichten, zoals: diabetes type2, hart- en vaatziekten, obesitas	x	x	
3 uitleggen hoe een gebrek aan hygiëne de gezondheid kan schaden, zoals: slechte handhygiëne, verspreiding van ziekteverwekkers, kruisbesmetting, slechte persoonlijke hygiëne	x	x	
4 uitleggen welke invloed leefstijl heeft op gezondheid, zoals: mate van bewegen, soa, BMI, voedingsgewoonte, hygiëne	x	x	

P/ZW/1.1.3 informatie zoeken en geven over het gebruik van genotmiddelen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 informatiebronnen zoeken en selecteren over het gebruik van genotmiddelen, zoals soft- en harddrugs, tabak, alcohol, elektrische sigaret en waterpijp, lachgas, vape, snus,	x	x	
2 relevante informatie verwerken en geven, zoals: het gebruik van een (digitale) presentatie, flyer, folder, infographic, vlog	x	x	
3 gevolgen van het gebruik van genotmiddelen beschrijven	x	x	
4 de invloed van het gebruik van genotmiddelen op het dagelijks leven noemen	x	x	
5 benoemen wat de kenmerken van verslaving zijn	x		
6 uitleggen wat de kenmerken van verslaving zijn		x	
Zoals: soft- en harddrugs, tabak, alcohol, wetgeving; fysiek, psychisch en sociaal, elektrische sigaret en waterpijp, lachgas, vape, snus en gokverslaving;			

P/ZW/1.1.4 de invloed van media op leefstijl beschrijven en herkennen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 benoemen hoe verschillende media gebruikt worden om doelgroepen te bereiken, zoals social media, tv, krant, radio, smartphone, influencers, reclame, algoritmes, etc	x	x	
2 voor- en nadelen van verschillende soorten media benoemen, zoals: fake news, koopgedrag beïnvloeden, snelle toegang tot informatie	x	x	
3 de invloed van reclame en sociale media op leefstijl beschrijven en herkennen, zoals: peer pressure, koopgedrag, beïnvloeding, algoritmes, verslavingen	x	x	

P/ZW/1.2 EEN GEZONDE MAALTIJD SAMENSTELLEN, BEREIDEN EN OPDIENEN

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 een gezonde maaltijd samenstellen	x	x	
2 recepten lezen en omrekenen naar aantal personen	x	x	
3 een planning maken voor het correct uitvoeren van de werkzaamheden	x	x	
4 tijdens werkzaamheden rekening houden met hygiëne	x	x	
5 basisvaardigheden toepassen die noodzakelijk zijn voor tijdens de bereiding van een maaltijd	x	x	
6 materiaal en apparatuur hanteren bij de bereiding van gerechten in de privéhuishouding	x	x	
7 gerechten presenteren	x	x	
8 gebruikte materialen schoonmaken en opruimen	x	x	

UITWERKING P/ZW/1.2

P/ZW/1.2.1 een gezonde maaltijd samenstellen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 met behulp van een voedingswijzer een gezonde maaltijd samenstellen voor verschillende doelgroepen, zoals ouderen, zwangeren, baby's, kinderen, sporters, zieken, geloofsgroepen	x	x	
gezonde voeding voor verschillende doelgroepen kiezen ~~Zoals: ouderen, zwangeren, baby's, kinderen, sporters, zieken, geloofsgroepen~~	*	*	
2 een duurzame gezonde maaltijd samenstellen, rekening houdend met duurzaamheid, bio zoals: gebruik maken van seizoensgroenten, 'vergeten groente' biologische voeding, keurmerken duurzaamheid, dierenwelzijn, milieu en klimaat, streekproducten, voedselverspilling	x	x	
3 een gezonde maaltijd samenstellen rekening houdend met diverse voedingsgewoontes, zoals: biologische voeding, veganist, vegetariër, allergieën, ziekte en herstellen geloof, cultuur	x	x	

P/ZW/1.2.2 recepten lezen en omrekenen naar aantal personen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 een stapsgewijs beschreven recept gebruiken bij de voorbereiding van een maaltijd	x		
2 een recept opzoeken en gebruiken bij de voorbereiding van een maaltijd		x	
3 rekenen met inhoudsmaten, gewichten en verhoudingen	x	x	

P/ZW/1.2.3 een planning maken voor het correct uitvoeren van de werkzaamheden

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 een stappenplan maken voor het bereiden van een maaltijd	x		
2 een stappenplan en tijdschema maken voor het bereiden van een maaltijd		x	

P/ZW/1.2.4 ~~tijdens werkzaamheden~~ rekening houden met hygiëne

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 regels, voorschriften en procedures rond hygiëne toepassen om mogelijke besmettingsrisico's te beperken, zoals first in first out, t.h.t., t.g.t., conserveren, bewaarvoorschriften, HACCP-voorschriften, kruisbesmetting	x	x	
2 bedorven voedsel herkennen met behulp van zintuigen, zoals kijken, ruiken, proeven	x	x	
3 omschrijven hoe het bederf van voedingsmiddelen tegengegaan of voorkomen kan worden en dit toepassen, zoals voorkomen van kruisbesmetting, bewaken van producthygiëne, persoonlijke hygiëne, conserveermethodes, bewaarmethodes	x	x	

P/ZW/1.2.5 basisvaardigheden toepassen die noodzakelijk zijn voor tijdens de bereiding van een maaltijd

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 voedingsmiddelen beoordelen, herkennen en voorbereiden bij de bereiding van gerechten en maaltijden, zoals: vers en geconserveerd voedsel, grondstoffen, ingrediënten, vleesvervangers, convenience food	x	x	
2 een stapsgewijs beschreven recept volgen	x		
3 een recept volgen		x	
4 bereidingstechnieken toepassen en de juiste materialen kiezen, zoals: snijden, wassen, koken, bakken, braden, stomen, wokken, au-bain-marie	x	x	

P/ZW/1.2.6 materiaal en apparatuur hanteren bij de bereiding van gerechten in de privéhuishouding

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 voor de werkzaamheden geschikte materialen, apparatuur en gereedschap kiezen en gebruiken, zoals gebruiksaanwijzing handleiding lezen, veiligheid, gebruik van apparatuur (oven en andere elektrische apparatuur)	x	x	

P/ZW/1.2.7 gerechten presenteren

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 gerechten garneren en serveren, zoals een bord opmaken, bord opdienen Zoals o.a.: bord opmaken, opdienen	x	x	
2 tafeldekken, zoals verzorgd presenteren, gebruik van etiquetteleer Zoals: eenvoudige etiquetteleer, verzorgd presenteren	x	x	
Zoals: eenvoudige etiquetteleer, verzorgd presenteren			

P/ZW/1.2.8 gebruikte materialen schoonmaken en opruimen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 de afwas doen, zoals: hand afwas, afdrogen, hygiëne verzorgen	*	*	
1 materialen, apparatuur en werkplek na gebruik schoonmaken en opruimen, zoals de (hand)afwas doen, aanrecht reinigen	x	x	
Zoals: milieubewust, hygiëne, afvalscheiding			

P/ZW/1.3 ONDERSTEUNEN BIJ EEN VERANTWOORD VOEDINGS- EN BEWEGINGSPATROON EN DAGRITME

De kandidaat kan	BB	KB	GL
1 informatie zoeken en geven over voedings- en bewegingspatroon en dagritme	x	x	
2 Voedings- en leefgewoonten signaleren, herkennen, rapporteren en hierover adviseren aan de klant.	x	x	
voedings- en leefgewoonten observeren, herkennen en de klant hierover adviseren		*	
3 uitleggen hoe dagritme van invloed is op het fysieke en mentale welzijn	x	x	

Uitwerking P/ZW/1.3

P/ZW/1.3.1 informatie zoeken en geven over voedings- en bewegingspatroon en dagritme

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 informatiebronnen zoeken, selecteren en hanteren over voedings- en beweegpatronen , zoals: digitale bronnen, folders, voedingscentrum, voedingswijzer	x	x	
2 relevante informatie verwerken en geven, zoals: (digitale) presentatie, flyer, folder, vlog, infographic	x	x	
3 informatie van etiketten benoemen, uitleggen en toepassen, zoals: voedingsstoffen, additieven, allergenen, energiewaarde; calorieën en kilojoules, keurmerken, ~~waarschuwingen van fabrikanten i.v.m. voedings- en gezondheidsclaims, 'NVWA' (kritisch beoordelen etiketten en reclameboodschappen,~~ logo's, nutriscores	x	x	
4 met behulp van een voedingswijzer een verantwoorde maaltijd samenstellen rekening houdend met leeftijd, leefstijl en gezondheid, zoals: dagritme en bewegingspatroon	x	x	
4 informatie geven hoe energieverbruik afhangt van factoren zoals leeftijd, activiteit en omgevingstemperatuur	x	x	
5 uitleggen hoe bewegingspatroon en dagritme van invloed zijn op gezondheid	x	x	
6 kenmerken van een verantwoord voedingsgedrag benoemen rekening houdend met leeftijd, leefstijl en gezondheid, zoals: gebruik van light producten, energie dranken, biologische producten, voedingssupplementen, bewegingspatroon	x	x	
7 informatie geven over verschillende diëten, allergieën en intoleranties, zoals: natrium- en energiebeperkt, energieverrijkt, gluten- en lactosevrij	x	x	
8 verschil aangeven tussen allergie en intolerantie	x	x	
9 organisaties noemen die informatie verschaffen rondom voeding en beweging, zoals: voedingscentrum ~~en voorlichtingsbureaus (productieschappen van groente, vlees, fruit enz.),~~ Kenniscentrum sport en bewegen	x	x	

P/ZW/1.3.2 Voedings- en leefgewoonten signaleren, herkennen, rapporteren en hierover adviseren aan de klant.

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 op basis van eigen waarneming signalen verandering vaststellen in de voedings- en leefgewoonte van de klant, zoals: (in)activiteit, (on)gezonde voeding, veiligheid, beweegrichtlijnen	x		
2 op basis van een (hulp)vraag van een klant of eigen observatie waarneming in gesprek gaan met de klant over zijn/haar voedings- en leefgewoonte, zoals: (in)activiteit, (on)gezonde voeding, balans vinden, veiligheid		x	
3 de waarneming over voedings- en leefgewoonten rapporteren Zoals: observeren, objectiviteit, subjectiviteit, rapporteren, bespreken	x		
4 het gevoerde gesprek over voedings- en leefgewoonten rapporteren,		x	
5 met de klant bespreken en bekijken wat verantwoorde keuzes zijn en zo nodig voorstellen doen		x	

P/ZW/1.3.3 voedings- en leefgewoonten observeren, herkennen en de klant hierover adviseren

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
6 op basis van een vraag van een klant of eigen observatie waarneming in gesprek gaan met de klant over zijn/haar voedings- en leefgewoonte Zoals: (in)activiteit, (on)gezonde voeding, balans vinden, veiligheid		*	
7 het gevoerde gesprek rapporteren Zoals: observeren, objectiviteit, subjectiviteit, rapporteren, bespreken		*	
8 met de klant bespreken bekijken wat goede keuzes zijn en zo nodig voorstellen doen		*	

P/ZW/1.3.3 uitleggen hoe dagritme van invloed is op het fysieke en mentale welzijn

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 het belang van een verantwoord dagritme voor de gezondheid uitleggen, zoals: balans vinden, activiteit – rust, stress, burn-out, overbelasting, regelmaat	x	x	

CONCEPT

2 PROFIELMODULE MENS EN OMGEVING

Taak:

Ondersteunen bij het creëren van een verzorgde, schone en veilige leef- en werkomgeving

Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.

P/ZW/2.1 SCHOONMAAK- EN ONDERHOUDSWERKZAAMHEDEN UITVOEREN

De kandidaat kan	BB	KB	GL
1 werkvolgorde en planning maken voor de uit te voeren werkzaamheden	x	x	
2 onderhoudsvorschriften lezen, interpreteren en ernaar handelen	x	x	
3 schoonmaakmiddelen, -apparatuur en -materialen kiezen en gebruiken	x	x	
4 werkzaamheden uitvoeren volgens plan	x	x	
5 gebruikte materialen schoonmaken en opruimen	x	x	

Uitwerking P/ZW/2.1

P/ZW/2.1.1 werkvolgorde en planning maken voor de uit te voeren werkzaamheden

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 verschillende onderhouds- en schoonmaakwerkzaamheden plannen Zoals: onderhoudsvorschriften, schoonmaakregels	x	x	

P/ZW/2.1.2 onderhoudsvorschriften lezen, interpreteren en ernaar handelen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 vorschriften betreffende onderhoud en schoonmaak uitleggen, zoals onderhoudsetiketten	x	x	
2 pictogrammen en symbolen herkennen en ernaar handelen, zoals niet mengen, giftig, bijtend/corrosief, schadelijk, irriterend, licht ontvlambaar, oxiderend, milieugevaarlijk, veiligheid	x	x	

P/ZW/2.1.3 schoonmaakmiddelen, –apparatuur en -materialen kiezen en gebruiken

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 een passende schoonmaakmethode kiezen	x	x	
2 een schoonmaakmiddel kiezen dat geschikt is voor reinigen, ontkalken, ontvetten of desinfecteren, rekening houdend met het soort vuil, zoals: dosering, pictogram lezen, milieubewust en kostenbewust handelen	x	x	
3 het materiaal van vloeren, muren en meubels herkennen en daarbij passende schoonmaakmiddelen, -materialen en -apparatuur kiezen en gebruiken, zoals: dosering, natuurlijke en synthetische middelen onderscheiden, milieubewust en kostenbewust handelen	x	x	

P/ZW/2.1.4 werkzaamheden uitvoeren volgens plan

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 de werkzaamheden volgens de schoonmaakregels uitvoeren, zoals schoonmaakfrequentie, schoonmaakplan, ergonomie, milieubewust, veiligheid, routing, huishoudelijk schoon, ruwschoon, smetschoon, dagelijkse - periodieke schoonmaakbeurt	x	x	
2 werkzaamheden met de passende schoonmaakmiddelen, materialen en apparatuur uitvoeren, zoals schoonmaakfrequentie, schoonmaakplan, ergonomie, milieubewust, veiligheid, routing	x	x	

P/ZW/2.1.5 gebruikte materialen schoonmaken en opruimen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 schoonmaken, onderhouden en opruimen van de gebruikte materialen, middelen en apparatuur, zoals voorraadbeheer, hygiëne, onderhoudsvoorschriften	x	x	

P/ZW/2.2 TEXTIEL VERZORGEN

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 etiketten lezen, interpreteren en ernaar handelen	x	x	
2 wasgoed sorteren	x	x	
3 een wasbehandeling uitvoeren	x	x	
4 strijken, vouwen en opbergen van de was	x	x	

UITWERKING P/ZW/2.2

P/ZW/2.2.1 etiketten lezen, interpreteren en ernaar handelen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 samenstellingsetiketten en behandelsetiketten lezen en ernaar handelen, zoals wassymbolen en pictogrammen	x	x	
2 samenstellingsetiketten en behandelsetiketten uitleggen, zoals was symbolen en pictogrammen		x	
Zoals: was-symbool en pictogram			

P/ZW/2.2.2 wasgoed sorteren

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 wasgoed sorteren en voorbereiden op wasbehandeling, zoals wasvoorschrift, zakken leeg, ritsen dicht, waszakje gebruiken	x	x	

P/ZW/2.2.3 een wasbehandeling uitvoeren

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 apparatuur voor wasbehandeling bedienen en onderhouden, zoals wasmachine wasprogramma's, handwas	x	x	
2 producten voor wasbehandeling kiezen, doseren en gebruiken, zoals wasmiddelen, wasverzachter	x	x	
3 wasgoed laten drogen	x	x	
Zoals: milieu- en energiebewust, waterhardheid, wasactieve stof, waterontharders, enzymen, wasmiddelen, vezelsoorten, wasprogramma's, handwas, wasverzachter, vlekverwijderaar			

P/ZW/2.2.4 strijken, vouwen en opbergen van de was

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 strijk- en stoomapparatuur gebruiken Zoals: (stoom) strijkijzer, stoomapparaat	x	x	
2 de was verwerken, controleren en opbergen	x	x	
3 eventuele gebreken opmerken en doorgeven, zoals: knoopje mist, naadje los	x	x	

P/ZW/2.3 BALIEWERKZAAMHEDEN VERRICHTEN

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 zich representatief en klantgericht opstellen	x	x	
2 de klant ontvangen en begroeten	x	x	
3 een informatief en zakelijk gesprek voeren	x	x	
4 ~~zijn~~ taalgebruik afstemmen op de klant met name woordkeuze en stemgebruik	x	x	
5 een telefoonnotitie maken, een boodschap aannemen en doorgeven	x	x	
6 een telefonische afspraak maken	x	x	
7 schriftelijk rapporteren	x	x	
8 afscheid nemen	x	x	

UITWERKING P/ZW/2.3

P/ZW/2.3.1 zich representatief en klantgericht opstellen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 het belang van een goed verzorgd uiterlijk en een goede lichaamshygiëne in dienstverlenende beroepen uitleggen en dit in de praktijk toepassen, zoals het dragen van representatieve, relevante kleding	x	x	

P/ZW/2.3.2 de klant ontvangen en begroeten

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 op correcte wijze de klant te woord staan, zoals gesprekstechnieken toepassen, correct taalgebruik, beroepshouding	x	x	
2 initiatief nemen tot het leggen van contact Zoals: reden van het bezoek achterhalen actieve houding	x	x	

P/ZW/2.3.3 een informatief en zakelijk gesprek voeren

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 communicatie- en gesprekstechnieken toepassen, zoals: omgangsvormen, (in)formeel taalgebruik, open en gesloten vragen, verbaal en non-verbaal gedrag, objectiviteit en subjectiviteit	x	x	
2 informatie samenvatten aan het einde van een (telefoon)gesprek	x	x	

P/ZW/2.3.4 zijn taalgebruik afstemmen op de klant met name woordkeuze-en stemgebruik

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 communicatie- en gesprekstechnieken toepassen, zoals: omgangsvormen, taalgebruik, open en gesloten vragen, verbaal en non-verbaal, objectiviteit en subjectiviteit	x	x	
2 taalgebruik afstemmen op de doelgroep	x	x	

P/ZW/2.3.5 een telefoonnotitie maken, een boodschap aannemen en doorgeven

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 de relevante informatie vermelden in een notitie en doorgeven	x	x	

P/ZW/2.3.6 een telefonische afspraak maken

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 communicatie- en gesprekstechnieken toepassen, zoals samenvatten, doorvragen, taalgebruik, beleefdheidsvorm, gesprek openen en afsluiten	x	x	

P/ZW/2.3.7 schriftelijk rapporteren

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 verschillende vormen van zakelijk rapporteren toepassen, zoals: e-mail, brief, (elektronisch) formulier, notitie maken, (digitale) agenda, tekstverwerkingsprogramma, presentatieprogramma, WhatsApp of vergelijkbare apps.	x	x	
2 objectieve en subjectieve informatie onderscheiden	x	x	

P/ZW/2.3.8 afscheid nemen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 op passende wijze afscheid nemen zoals: verbaal en non-verbaal gedrag,	x	x	
2 correcte omgangsvormen hanteren, zoals: verbaal en non-verbaal gedrag, formeel, informeel, beroepshouding	x	x	
Zoals: verbaal en non-verbaal gedrag, formeel, informeel, beroepshouding			

P/ZW/2.4 INFORMATIE GEVEN OVER AANPASSINGEN EN HULPMIDDELEN IN EN RONDOM HET GEBOUW DIE TOEGANKELIJKHEID EN VEILIGHEID BEVORDEREN

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 informatie geven over veelvoorkomende aanpassingen en hulpmiddelen ter bevordering van de toegankelijkheid en veiligheid rondom het gebouw	x	x	
2 informatie geven over veelvoorkomende aanpassingen en hulpmiddelen in en rondom het gebouw		*	

Uitwerking P/ZW/2.4

1 **P/ZW/2.4.1 informatie geven over veelvoorkomende aanpassingen en hulpmiddelen ter bevordering van de toegankelijkheid en veiligheid rondom het gebouw**

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 informatie geven over hulpmiddelen en aanpassingen benoemen die in en rondom het gebouw aanwezig kunnen zijn gerelateerd aan de zorgvrager en/of doelgroep, zoals , veiligheid: kinderhekje, rubberen tegels, handgrepen, toilet met steun aan de muur, lift, traplift, slimme sensoren	x		
2 informatie en advies geven over de hulpmiddelen en aanpassingen die in en rondom het gebouw aanwezig kunnen zijn gerelateerd aan de zorgvrager en/of doelgroep, zoals veiligheid: kinderhekje, rubberen tegels, handgrepen, toilet met steun aan de muur, lift, traplift, slimme sensoren		x	

~~P/ZW/2.4.2 informatie geven over veelvoorkomende aanpassingen en hulpmiddelen in en rondom het gebouw~~

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
3 informatie en advies geven over de hulpmiddelen en aanpassingen die in en rondom het gebouw aanwezig kunnen zijn gerelateerd aan de zorgvrager en/of doelgroep Zoals: Arbe, ergonomie, veiligheid zoals kinderhekje, rubberen tegels, handgrepen, toilet met steun aan de muur, lift, traplift, slimme sensoren		x	

P/ZW/2.5 BIJ HET INRICHTEN VAN EEN RUIMTE REKENING HOUDEN MET HET GEBRUIK VAN EEN RUIMTE

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 een ruimte inrichten conform de opdracht	*	x	
2 de inrichting afstemmen op de wensen en de behoeften van de gebruiker	*	x	

UITWERKING P/ZW/2.5

P/ZW/2.5.1 een ruimte inrichten conform de opdracht

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 inventariseren voor welke doelgroep en functie de ruimte wordt gebruikt, zoals: woonruimte, slaapruiimte, kinderopvang, ziekenkamer, recreatieruimte	*	x	
1 volgens afspraak een ruimte inrichten en gebruiksklaar maken Zoals: decoratie, meubilair, seizoenen, schets, veiligheid, looplijnen, vluchtwegen, toegankelijkheid (rolstoel, rollator, kinderwagen)	*		
2 werkzaamheden plannen en een ruimte volgens afspraak inrichten en gebruiksklaar maken, zoals: decoratie, meubilair, seizoenen, schets, veiligheid, looplijnen, vluchtwegen, toegankelijkheid (rolstoel, rollator, kinderwagen)		x	

P/ZW/2.5.2 de inrichting afstemmen op de wensen en de behoeften van de gebruiker

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 bij de klant informeren naar de wensen over de inrichting en voorstellen doen		x	
2 communicatie en gesprekstechnieken toepassen		*	

3 PROFIELMODULE MENS EN ACTIVITEIT

Taak:

- activiteiten organiseren en begeleiden met als doel de klant te activeren

Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.

P/ZW/3.1 EEN EENVOUDIGE ACTIVITEIT VOOR EEN INDIVIDU EN GROEP VOORBEREIDEN

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 wensen en behoeften achterhalen van een individu of groep	x	x	x
2 een passende activiteit kiezen	x	x	x
3 informatie zoeken en geven over mogelijke activiteiten	x	x	x
4 een draaiboek voor een activiteit maken	x	x	x

UITWERKING P/ZW/3.1

P/ZW/3.1.1 wensen en behoeften achterhalen van een individu of groep

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 de mogelijkheden, beperkingen, interesses en belevingswereld van diverse doelgroepen herkennen, zoals leeftijdsgroepen*, beperkingen zoals visueel, auditief, fysiek, verstandelijk, zintuigelijk, motorisch, meervoudig, aangeboren, verworven; erfelijkheid; interne en externe ontwikkelingsinvloeden	x	x	x
2 samenstelling van groepen noemen, zoals horizontaal, verticaal, homogeen, heterogeen	x	x	x
3 communicatie- en gesprekstechnieken toepassen, Zoals: omgangsvormen, taalgebruik, open en gesloten vragen, verbaal en non-verbaal, rapporteren, objectiviteit en subjectiviteit, (ped)agogisch handelen.	x	x	x

*Leeftijdsgroepen

0 – 1 jaar	baby
1 – 2 jaar	dreumes
2 – 4 jaar	peuter
4 – 6 jaar	kleuter
6 – 12 jaar	schoolkind
12 – 21 jaar	puber - adolescent
vanaf 21 jaar	volwassene
60 jaar en ouder	oudere
80 jaar en ouder	(hoog)bejaarde

P/ZW/3.1.2 een passende activiteit kiezen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 het doel van de activiteit aangeven, zoals: (re)creatieve activiteiten, sportief, educatief, arbeidsgerichte dagbesteding, belevingsgerichte dagbesteding, sociale activiteiten, ontwikkelingsgerichte activiteiten	x	x	x
2 een activiteiten, spellen-of spelvorm uitleggen, zoals: spel- en bewegingsvormen, knutselen, eenvoudige kookactiviteiten, kijkwijzer, AVI-niveau, binnen- en buitenspellen, gezelschapsspellen	x	x	x
3 een activiteit kiezen die aansluit bij het individu en/of de doelgroep, rekening houdend met de mogelijkheden, zoals: werkvorm, zintuigactivering (snoezelen), zelfredzaamheid	x	x	x
4 een activiteit kiezen die past binnen de beschikbare tijd	x	x	x

P/ZW/3.1.3 informatie zoeken en geven over mogelijke activiteiten

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 informatiebronnen zoeken en selecteren over mogelijke activiteiten, zoals: digitale en schriftelijke bronnen	x	x	x
2 relevante informatie verwerken en geven over mogelijke activiteiten, zoals: (digitale) presentatie, flyer, folder, nieuwsbrief, e-mail, infographic, vlog	x	x	x

P/ZW/3.1.4 een draaiboek voor een activiteit maken

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 met behulp van een ICF- digitale toepassing een plan van uitvoering maken, zoals: tijdsplanning, materialen, begeleiders, hulpmiddelen, vervoer, reserveringen, logistiek voorbereiden, kostenoverzicht	x	x	x

P/ZW/3.2 EEN EENVOUDIGE ACTIVITEIT MET EEN INDIVIDU EN GROEP UITVOEREN

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 deelnemer(s) gastvrij ontvangen, op hun gemak stellen en wegwijs maken	x	x	x
2 deelnemer(s) motiveren tot deelname aan een activiteit	x	x	x
3 deelnemer(s) stimuleren tot zelf doen of meedoen	x	x	x
4 op gestructureerde en consequente wijze iets voordoen en uitleggen	x	x	x
5 aanwijzingen geven begeleiden van een activiteit	x	x	x

UITWERKING P/ZW/3.2

P/ZW/3.2.1 deelnemer(s) gastvrij ontvangen, op hun gemak stellen en wegwijs maken

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 de deelnemers verwelkomen	x	x	x
2 uitleggen wat de bedoeling is van de activiteit	x	x	x
3 controleren of de deelnemers het begrepen hebben	x	x	x
4 belangstelling tonen en actief luisteren, zoals: betrokkenheid tonen	x	x	x
5 de deelnemers helpen de weg te vinden wegwijs maken	x	x	x

P/ZW/3.2.2 deelnemer(s) motiveren tot deelname aan een activiteit

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 deelnemers enthousiasmeren, zoals: uitnodigen en aansporen	x	x	x
2 begrip tonen voor gevoelens en wensen van de deelnemer, zoals: empathie, respect, inlevingsvermogen	x	x	x

P/ZW/3.2.3 deelnemer(s) stimuleren tot zelf doen of meedoen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 de lichamelijke/motorische, geestelijke/cognitieve en sociale(emotionele) ontwikkeling van verschillende doelgroepen benoemen, zoals: leeftijdsgroepen, (ped)agogisch handelen, opvoedingsstijlen, cultuur, geloof	x	x	x
de deelnemers geruststellen stimuleren en aanmoedigen tot deelname, zoals: door gerust te stellen, autonomie te respecteren, inlevingsvermogen te tonen	x	x	x

P/ZW/3.2.4 op gestructureerde en consequente wijze iets voordoen en uitleggen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 volgens een gegeven stappenplan werken aan een activiteit een activiteit voordoen en uitleggen	x		
2 volgens een zelf uitgewerkt stappenplan werken aan een activiteit een activiteit voordoen en uitleggen		x	x
3 instructie en taalgebruik aanpassen aan de doelgroep	x	x	x

P/ZW/3.2.5 aanwijzingen geven begeleiden van een activiteit

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 toezien of een handeling de activiteit op de juiste wijze wordt (na)gedaan en daarop feedback geven	x	x	x

P/ZW/3.3 EEN EENVOUDIGE ACTIVITEIT MET EEN INDIVIDU EN GROEP AFSLUITEN

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 een activiteit afronden	x	x	x
2 materialen en hulpmiddelen laten opruimen	x	x	x
3 een activiteit met deelnemers en medewerkers evalueren	x	x	x

UITWERKING P/ZW/3.3

P/ZW/3.3.1 een activiteit afronden

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 de deelnemers attent maken op de afsluiting van de activiteit	x	x	x

P/ZW/3.3.2 materialen en hulpmiddelen laten opruimen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 materialen zorgvuldig opruimen en de deelnemers bij het opruimen betrekken	x	x	x

P/ZW/3.3.3 een activiteit met deelnemers en medewerkers evalueren

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 een draaiboek en/of een activiteit nabespreken en beoordelen evalueren	x	x	x

Zoals: subjectief en objectief, zakelijk rapporteren, feedback, **reflectie**

4 PROFIELMODULE MENS EN ZORG

Taak:

- ondersteunende handelingen verrichten bij het zorg verlenen aan de klant

Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.

P/ZW/4.1 ONDERSTEUNEN BIJ EENVOUDIGE VERZORGENDE ACTIVITEITEN

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 De hulpbehoefte van een klant signaleren, inventariseren, rapporteren en daarop handelen.	x	x	x
2 de hulpbehoefte van een klant achterhalen inventariseren en ernaar handelen		*	*
3 begrip en respect tonen voor gevoelens en wensen van de klant	x	x	x
4 verzorgende activiteiten uitvoeren en daarbij rekening houden met de privacy van de klant	x	x	x
5 de klant stimuleren tot zelfredzaamheid	x	x	x

UITWERKING P/ZW/4.1

P/ZW/4.1.1 De hulpbehoefte van een klant signaleren, inventariseren, rapporteren en daarop handelen.

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
inventariseren signaleren welke typen zorg mogelijk zijn bij de hulpbehoefte van de klant, zoals: professionele zorg, mantelzorg, vrijwilligerszorg, professionele zorg; eerstelijnszorg, tweedelijnszorg, ambulante zorg, intramurale zorg, extramurale zorg; consult, informele zorg (o.a. mantelzorg, vrijwilligerszorg)	x		
1 inventariseren welke typen zorg mogelijk zijn bij de hulpbehoefte van de klant zoals: professionele zorg, mantelzorg, vrijwilligerszorg, professionele zorg; eerstelijnszorg, tweedelijnszorg, ambulante zorg, intramurale zorg, extramurale zorg; consult, informele zorg (o.a. mantelzorg, vrijwilligerszorg)		x	x
2 bij dagelijkse activiteiten inventariseren signaleren wat de klant zelf kan en welke hulp nodig is, zoals: (elektronisch)zorgdossier, doelgroepen, ADL-hulpmiddelen, zelfzorg, technologische hulpmiddelen, zelfredzaamheid	x		
2 bij dagelijkse activiteiten inventariseren wat de klant zelf kan en welke hulp nodig is, zoals: (elektronisch)zorgdossier, doelgroepen, ADL-hulpmiddelen, zelfzorg, technologische hulpmiddelen, zelfredzaamheid		x	x
3 de waarneming over de hulpbehoefte vermelden, zoals: observeren, rapporteren, bespreken, objectiviteit, subjectiviteit	x		
3 aan de klant voorstellen doen over hulp en hulpmiddelen, zoals: observeren, rapporteren, bespreken, objectiviteit, subjectiviteit, formeel, informeel, beroepshouding, ADL-hulpmiddelen		x	x
4 communicatie- en gesprekstechnieken toepassen, zoals: omgangsvormen, taalgebruik, open en gesloten vragen, verbaal en non-verbaal, rapporteren, objectiviteit en subjectiviteit, formeel, informeel, beroepshouding	x		
4 communicatie- en gesprekstechnieken toepassen, zoals: omgangsvormen, taalgebruik, open en gesloten vragen, verbaal en non-verbaal, rapporteren, objectiviteit en subjectiviteit, formeel, informeel, beroepshouding		x	x

P/ZW/4.1.2 de hulpbehoefte van een klant achterhalen inventariseren en ernaar handelen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
inventariseren welke typen zorg mogelijk zijn bij de hulpbehoefte van de klant Zoals: professionele zorg, mantelzorg, vrijwilligerszorg, professionele zorg; eerstelijnszorg, tweedelijnszorg, ambulante zorg, intramurale zorg, extramurale zorg; consult, informele zorg (o.a. mantelzorg, vrijwilligerszorg)		*	*
bij dagelijkse activiteiten inventariseren wat de klant zelf kan en welke hulp nodig is Zoals: (elektronisch)zorgdossier, doelgroepen, ADL hulpmiddelen, zelfzorg,		*	*
aan de klant voorstellen doen over hulp en hulpmiddelen Zoals: observeren, rapporteren, bespreken, objectiviteit, subjectiviteit, formeel, informeel, beroepshouding, ADL hulpmiddelen		*	*
communicatie en gesprekstechnieken toepassen Zoals: omgangsvormen, taalgebruik, open en gesloten vragen, verbaal en non-verbaal, rapporteren, objectiviteit en subjectiviteit, formeel, informeel, beroepshouding,		*	*

P/ZW/4.1.2 begrip en respect tonen voor gevoelens en wensen van de klant

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 inspelen op de wensen van de klant met betrekking tot de hulpvraag en betrokkenheid tonen Zoals: empathie, respect, met eigen emoties en die van anderen omgaan, zelfredzaamheid, eigen regie, inclusief handelen m.b.t. geloof, cultuur, identiteit.	x	x	x

P/ZW/4.1.3 verzorgende activiteiten uitvoeren en daarbij rekening houden met de privacy van de klant

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 helpen ~~assisteren~~ bij dagelijkse activiteiten en hierbij rekening houden met privacyaspecten, zoals: persoonlijke verzorging, eten en drinken geven, flesvoeding, bovenkleding aan- en uitdoen, luier/incontinentiemateriaal*, zorghandelingen aan de klant ~~mededelen~~ vooraf uitleggen, AVG	x	x	x
5 helpen ~~assisteren~~ bij goede mondverzorging, zoals: kennis hebben van mondverzorging, caries, melkgebit, blijvend gebit, kunstgebit, implantaat/klikgebit*	x	x	x

* alleen herkennen

P/ZW/4.1.4 de klant stimuleren tot zelfredzaamheid

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
het belang van zelfzorg en zelfredzaamheid aan de klant uitleggen, zoals: eigenwaarde, behoud van zelfstandigheid, autonomie	x	x	x
informatie geven over hulpmiddelen uit de thuiszorgwinkel en de klant aanmoedigen hier gebruik van te maken, zoals: domotica, robotica, ADL-hulpmiddelen, thuiszorgwinkel	x	x	x
ADL-toepassingsmogelijkheden uitleggen en de klant aanmoedigen hier gebruik van te maken, zoals: domotica, robotica, ADL-hulpmiddelen		x	x

P/ZW/4.2 ONDERSTEUNEN BIJ HET BEWEGEN EN VERPLAATSEN

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 de hulpbehoefte van een klant signaleren, inventariseren, rapporteren en ernaar handelen	x	x	x
~~6 de hulpbehoefte van een klant achterhalen~~ inventariseren en ernaar handelen		*	*
7 begrip tonen voor gevoelens en wensen van de klant bij het bewegen en verplaatsen	x	x	x
8 beweeg-, til- en verplaatsingstechnieken gebruiken	x	x	x

UITWERKING P/ZW/4.2

P/ZW/4.2.1 de hulpbehoefte van een klant signaleren, inventariseren, rapporteren en ernaar handelen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 inventariseren signaleren wat de klant zelf kan met betrekking tot persoonlijke mobiliteit en welke hulp en/of hulpmiddelen hierbij nodig zijn zoals: (elektronisch)zorgdossier, ergotherapie, fysiotherapie	x		
1 inventariseren wat de klant zelf kan met betrekking tot persoonlijke mobiliteit en welke hulp en/of hulpmiddelen hierbij nodig zijn, zoals: (elektronisch)zorgdossier, ergotherapie, fysiotherapie		x	x
2 de waarneming over de hulpbehoefte voor bewegen en verplaatsen vermelden, zoals observeren, rapporteren, bespreken; objectiviteit, subjectiviteit	x		
2 voorstellen doen aan de klant over hulp en hulpmiddelen voor bewegen en verplaatsen		x	x
3 communicatie- en gesprekstechnieken toepassen Zoals: omgangsvormen, taalgebruik, open en gesloten vragen, verbaal en non-verbaal, rapporteren, formeel, informeel, beroepshouding	x		
4 communicatie- en gesprekstechnieken toepassen Zoals: omgangsvormen, taalgebruik, open en gesloten vragen, verbaal en non-verbaal, rapporteren, objectiviteit en subjectiviteit, formeel, informeel, beroepshouding		x	x

P/ZW/4.2.2 de hulpbehoefte van een klant achterhalen en ernaar handelen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
5 inventariseren wat de klant zelf kan met betrekking tot persoonlijke mobiliteit en welke hulp en/of hulpmiddelen hierbij nodig zijn Zoals: (elektronisch)zorgdossier, ergotherapie, fysiotherapie		*	*
6 voorstellen doen aan de klant over hulp en hulpmiddelen		*	*
7 communicatie en gesprekstechnieken toepassen Zoals: omgangsvormen, taalgebruik, open en gesloten vragen, verbaal en non-verbaal, rapporteren, objectiviteit en subjectiviteit, formeel, informeel, beroepshouding		*	*

P/ZW/4.2.2 begrip tonen voor gevoelens en wensen van de klant

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 gevoelens en wensen van de klant herkennen benoemen en daarmee in het handelen rekening houden, zoals: empathie, zorg op maat, vraaggericht werken, autonomie, zelfstandigheid, zelfregie, zelfredzaamheid	x	x	x

P/ZW/4.2.3 beweeg-, til- en verplaatsingstechnieken gebruiken

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 beweeg-, til- en verplaatsingstechnieken herkennen benoemen en gebruiken, zoals: ergonomisch werken, in/uit stoel of (hoog/laag)bed, loopondersteuning, rollator, buggy*, rolstoel, draaischijf*, papegaai, tillift*, douchetafel*	x	x	x

* alleen herkennen

P/ZW/4.3 EENVOUDIGE EHBO-TECHNIEKEN TOEPASSEN

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 een inschatting maken van de ernst van de verwonding en afwegen: zelf handelen of hulp zoeken	x	x	x
2 handelen bij lichte verwondingen, letsel aan het bewegingsapparaat, verslikken en stikken, bloedneus, splinter	x	x	x

UITWERKING P/ZW/4.3

P/ZW/4.3.1 een inschatting maken van de ernst van de verwonding en afwegen: zelf handelen of hulp zoeken

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 de rol van de eerste hulpverlener in eerste hulp handelingen vervullen, zoals geruststellen, professionele hulp inschakelen, omstanders, veiligheid, gevaar, besmetting, veilig verplaatsen, hygiëne	x	x	x

P/ZW/4.3.2 handelen bij lichte verwondingen, letsel aan het bewegingsapparaat, verslikken en stikken, bloedneus, splinter

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 veelvoorkomende letsels benoemen en daarbij handelen, zoals (bloedende) wonden, brandwonden, kneuzing, verstuijing/ontwrichting, breuk, letsel aan oog, neus of mond/gebite, ademhalingsproblemen, (verminderd) bewustzijn, insectensteek, tekenbeet	x	x	x
2 hulpverlenen met behulp van eenvoudige EHBO-technieken, zoals verbandtechnieken en verbandmiddelen (Oranje Kruisboekje), buikstoot, veilig verplaatsen, stabiele zijligging	x	x	x
3 kennis hebben van verbandmiddelen en -materialen, zoals de inhoud van een verbanddoos, desinfectiemiddelen, coldpack	x	x	x

P/ZW/4.4 ONDERSTEUNEN BIJ VAAK VOORKOMENDE ZIEKTEVERSCHIJNSELEN

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 informatie zoeken en geven over vaak voorkomende ziekten en ziekteverschijnselen	x	x	x
2 een inschatting maken van de ernst van de ziekte en het eigen handelen daarop aanpassen	x	x	x
3 toezien op juist medicijngebruik	x	x	x
4 handelingen uitvoeren volgens voorschrift arts en recept	x	x	x

UITWERKING P/ZW/4.4

P/ZW/4.4.1 informatie zoeken en geven over vaak voorkomende ziekten en ziekteverschijnselen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1. informatie zoeken en selecteren over ziekten en ziekteverschijnselen, zoals griep, COVID, verkoudheid, keelpijn, buikpijn, hoofdpijn, koorts, hoge/lage bloeddruk	x	x	x
2. relevante informatie verwerken en geven over vaak voorkomende ziekten en ziekteverschijnselen, zoals door gebruik te maken van (digitale) presentatie, folder, flyer, vlog, infographic	x	x	x
Zoals: griep, verkoudheid, keelpijn, buikpijn, hoofdpijn, koorts, hoge/lage bloeddruk, digitale bronnen, folders, GGD, rijksvaccinatieprogramma, griepprik, (digitale) presentatie, folder, flyer, FAS	x	x	x

P/ZW/4.4.2 een inschatting maken van de ernst van de ziekte en het eigen handelen daarop aanpassen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 kernbegrippen rond (het ontstaan van) ziekten omschrijven, zoals diagnose, besmetting, infectie, symptomen, incubatie, immuniteit, ziektekiemen, acuut, chronisch, aangeboren, verworven, weerstand/afweersysteem, virus, bacterie, epidemie, pandemie, immuniteit, (rijks)vaccinatieprogramma's	x	x	x
2 de verschijnselen van vaak voorkomende ziekten benoemen en in grote lijnen toelichten waaruit de behandeling bestaat, zoals kinder-, welvaarts- en ouderdomsziekten; griep, voedselvergiftiging, kanker, longaandoeningen, diabetes, reuma, artrose, decubitus, hart- en vaatziekten/beroerte/CVA; afasie, decorumverlies, dementie	x	x	x

P/ZW/4.4.3 toezien op juist medicijngebruik

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 benoemen waarvoor en op welke wijze vrij verkrijgbare medicijnen en supplementen worden gebruikt, zoals pijnstillers, medicijnen bij verkoudheid en griep, diarree, oorpijn, hoofdpijn, toedieningsvormen, vitamines en mineralen, aanbevolen dagelijkse hoeveelheid (ADH)	x	x	x

CONCEPT

P/ZW/4.4.4 handelingen uitvoeren volgens voorschrift arts of recept

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 op basis van het etiket uitleggen aan de klant hoe het voorgeschreven medicijn moet worden gebruikt zoals houdbaarheid van medicijnen, bewaren, toedieningsvormen, toedieningswijze, dosering, medicijnrol/baxterrol, medicijn dispenser, digitale medicatiebegeleiding	x	x	x
2 de bijsluiter bij vrij verkrijgbare medicijnen uitleggen en aan de klanten aangeven hoe het medicijn of supplement kan worden gebruikt, zoals houdbaarheid van medicijnen, bewaren, toedieningsvormen, toedieningswijze, medicijnverstrekking, bijwerkingen, dosering	x	x	x

P/ZW/4.5 TOEPASSINGEN VAN ICT EN TECHNOLOGIE IN DE HULPVERLENING BENOEMEN, ADVISEREN EN GEBRUIKEN

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 systemen van ICT en technologie volgens instructie gebruiken	x	x	x
2 de functies en gevolgen van ICT en (zorg)technologie benoemen en adviseren over de inzet van deze systemen		x	x

UITWERKING P/ZW/4.5

P/ZW/4.5.1 systemen van ICT en technologie volgens instructie gebruiken

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 de begrippen (zorg)technologie en domotica uitleggen	x	x	x
2 voorbeelden noemen van ~~technologische ontwikkelingen~~ technologie in de gezondheidszorg, zoals elektronische dossiers, zorgrobotica en sociale robotica, apps, leefstijlmonitoring domotica, eHealth: zorg op afstand via ICT, consult via beeldscherm	x	x	x
eenvoudige (zorg)technologische systemen volgens instructie gebruiken, zoals ~~smartphone~~ devices , (elektronische) zorgdossiers, domotica, ~~beeldscherm applicaties~~	x	x	x

P/ZW/4.5.2 de functies van ICT en (zorg)technologie benoemen en adviseren over de inzet van deze systemen

In dit verband kan de kandidaat	BB	KB	GL
1 de functie en gevolgen van technologische ontwikkelingen technologie in de gezondheidszorg aangeven, zoals kunstmatige intelligentie, kwaliteit van leven, ethische dilemma's, autonomie, zelfregie.		x	x
2 voorstellen doen voor het gebruik van (zorg)technologische systemen, zoals elektronische dossiers, zorgrobotica, eHealth, domotica, beeld(scherm)zorg, devices		x	x
Zoals: elektronische dossiers, zorgrobotica, eHealth, domotica, beeld(scherm)zorg			

CONCEPT

Bijlage: Inventarisatie ICT bij Z&W

Het gebruik van een e-mailprogramma wordt als vanzelfsprekend beschouwd en wordt hier niet verder beschreven.

Tekstverwerkingsprogramma

De kandidaat kan de volgende vaardigheden laten zien:

- 1 openen vanaf een bepaalde locatie
- 2 opslaan als op een bepaalde locatie
- 3 printen
- 4 afsluiten
- 5 nieuw document aanmaken
- 6 afdrukstand liggend/staand maken
- 7 twee of drie kolommen maken
- 8 linker- en rechterkant van de pagina onderscheiden
- 9 oude/nieuwe tekst toevoegen/aanpassen/verwijderen
- 10 lettertype kiezen/aanpassen
- 11 lettergrootte kiezen/aanpassen
- 12 opmaak vet/cursief/onderstreept/doorhalen/kleur
- 13 tekst links of rechts uitlijnen/centreren
- 14 titels en kopjes invoegen/aanpassen/verwijderen
- 15 opsommingstekens/nummering gebruiken
- 16 inhoud (tekst en afbeeldingen) passend maken voor A4-formaat
- 17 informatie overzichtelijk op de pagina verdelen
- 18 afbeeldingen invoegen/verplaatsen/verwijderen
- 19 afbeeldingen verkleinen/vergroten/zelfde grootte
- 20 witregels invoegen/verwijderen
- 21 voettekst/koptekst invoegen/verwijderen
- 22 voettekst/koptekst opmaken, centreren, links, rechts uitlijnen van de inhoud
- 23 in twee bestanden tegelijk werken
- 24 tabel invoegen
- 25 tabel/tekst uitlijnen op de pagina/links/rechts/centreren
- 26 rijen/kolommen invoegen/verwijderen
- 27 rijen en kolommen in een tabel invullen
- 28 cellen samenvoegen/ongedaan maken/splitsen
- 29 tekstrichting aanpassen in tabel
- 30 vormen/kaders invoegen/tekenen/verwijderen
- 31 sorteren/rangschikken alfabetisch of numeriek
- 32 tekst verplaatsen (knippen/plakken/kopiëren)
- 33 bijzondere letters gebruiken
- 34 symbolen en valuta-tekens invoegen/weghalen
- 35 minimaal/maximaal aantal woorden/tekens
- 36 paginanummering invoegen
- 37 tekst invoegen/weghalen
- 38 tekstmarkeringskleur
- 39 tekst, alinea of tabelcel arceren

Presentatieprogramma

De kandidaat kan de volgende vaardigheden laten zien:

- 1 openen vanaf een bepaalde locatie
- 2 opslaan als op een bepaalde locatie
- 3 printen / afdrukken
- 4 afsluiten
- 5 tekst kopiëren/plakken/centreren/links of rechts uitlijnen
- 6 tekst overzichtelijk op dia weergeven
- 7 oude/nieuwe tekst toevoegen/aanpassen/verwijderen
- 8 opsommingstekens/nummering gebruiken
- 9 nieuwe dia invoegen
- 10 lettertype kiezen/aanpassen
- 11 lettergrootte kiezen/aanpassen
- 12 tekst opmaken, vet/cursief/onderstreept/kleur
- 13 dia-ontwerp kiezen/aanpassen (bijvoorbeeld kleuren)
- 14 afbeeldingen invoegen/verplaatsen
- 15 afbeeldingen verkleinen/vergroten/zelfde grootte
- 16 dia verwijderen
- 17 zorgen voor dezelfde lay-out en opsommingstekens over hele presentatie
- 18 koptekst of voettekst in (specifieke) dia('s) invoegen/verwijderen
- 19 kop/voettekst voorzien van paginanummer en andere info
- 20 kopjes/titels invoegen
- 21 tabel invoegen/aanpassen/verwijderen
- 22 tabel invullen
- 23 sorteren/rangschikken alfabetisch of numeriek
- 24 overgang/tijdsinstelling tussen dia's toepassen
- 25 hand-outs afdrukken PowerPoint (horizontaal/verticaal), x-aantal dia's per pagina
- 26 presentatie met diavoorstelling geven

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Het College voor Toetsen en Examens is namens de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland. Het heeft verschillende examens en toetsen onder zijn hoede.

[cvte.nl](https://www.cvte.nl)

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

 Centrale Eindtoets primair onderwijs: de eindtoets die de overheid aanbiedt aan leerlingen uit groep 8. De uitkomst is een advies voor het best passende brugklatype. [Centraleeindtoetspo.nl](https://www.centraleeindtoetspo.nl)

 Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs. [Examenblad.nl](https://www.Examenblad.nl)

 Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen. [Staatsexamensvo.nl](https://www.Staatsexamensvo.nl)

 Centrale examens middelbaar beroeps- onderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma. [Examenbladmbo.nl](https://www.Examenbladmbo.nl)

 Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding. [Staatsexamensnt2.nl](https://www.Staatsexamensnt2.nl)